

отъ разпадащата се Турция. По-удобни условия за сближение съществували между българи, сърби и черногорци, но и на подобно сближение не можело да се разчита много, като се имало предъ видъ държането на Сърбия, която изигравала на нѣколко пѣти българитѣ. Особно остъръ езикъ държи къмъ Сърбия, която „съ своята идиотическа пропаганда въ сѣверо-западните страни на нашето отечество — която пропаганда за срамъ и укоръ на сѣрбскиятъ народъ се продължава и до днесъ, — въ продължението на десетъ години ни е увѣрила че подъ булото на южно-славянското единство тя иска да оплете своята собствена кошница и не иска да знае за съществуването на българскиятъ народъ“. (бр. 12, г. I, 1875 г.). Никаква конфедерация или федерация, не била възможна, докато отношенията между българи и сърби не се изяснятъ.

Но въпрѣки това, отъ нѣкои статии въ „Знаме“ личи, че Ботйовъ не губѣлъ надежда въ успѣха на идеята за конфедерацията, тъй като „правителствата и на тие малки държави не сѣ истинни и вѣрни изражения на народната воля, нужди и стремления, слѣдователно, при сичките свои скѣрбни заключения за рѣшението на восточниятъ въпросъ, ние се още имаме вѣра въ тие народи и се още са надѣмъ, че рано или късно Гръция ще да са откаже отъ своето нечовѣческо преминало, Ромѣния отъ своето нечовѣческо настояще, а Сърбия... ще да влѣзе въ пѣтътъ на своето призвание и ще да оправдае толкова годишните надѣжди и ожидания отъ страната на своите еднокръвни и едноплеменни братия. Разбира се, че въ такавъ случай пролѣяната за свобода кръвъ ще да омие сичките племенни вражди и неудоволствия, а братскиятъ сѣюзъ на освободенните племена и народи ще да даде на сѣки единъ свой членъ надлѣжащото му мѣсто на Балканскиятъ полуостровъ“. (бр. 3, г. I, 1874).

Ботйовъ, следователно, е подържникъ на една балканска конфедерация, на единъ видъ балканска уния, но преди това иска да се изяснятъ отношенията между балканскитѣ народи, всѣки единъ отъ тѣхъ да се освободи отъ своитѣ аспирации, да се създадатъ довѣрие и търпимостъ помежду имъ; всѣки единъ да вземе подобаващото му мѣсто на Балканитѣ, като се радва на пълно равновесие.

Както останалитѣ революционни вестници, тъй и „Знаме“ не е доволенъ отъ дейността на Екзархията и на българското духовенство. Този вестникъ, обаче, е по-краенъ и по-язвителенъ отъ другитѣ. Това се дължи на особното схващане на Ботйова за ролята на Екзархията и духовенството. Духовенството и Екзархията трѣбвало да се грижатъ за облекчаване страданията на народа и му помогнатъ да смъкне оковитѣ си; да се грижатъ за премахване на нравственото и умствено невежество; да отправятъ протести про-